

Collectie Louise Tellegen-Maier (1920-2010)

Collectienummer 859

Remco van Diepen
Januari 2020

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok

Collectie Louise Tellegen-Maier

Periode

1939-2018

Collectienummer

859

Omvang

Zes dozen.

Taal van het archiefmateriaal

De stukken zijn in het Nederlands, Engels, Frans, Noors, Deens en Duits.

Soort archiefmateriaal

Normale geschreven en gedrukte documenten.

Archiefbewaarplaats

Erfgoedpark Batavialand, Lelystad.

Archiefvormers

Louise Tellegen-Maier (1920-2010) en Frits Tellegen (1919-2020)

Samenvatting van de inhoud

Het archief bestaat uit een verzameling correspondentie, knipsels en documentatie, voornamelijk uit de Tweede Wereldoorlog.

AANWIJZIGINGEN VOOR DE GEBRUIKER

Openbaarheidsbeperkingen

Het archief is beperkt openbaar. Inventarisnummers 1 tot en met 8 zijn alleen in te zien met toestemming van het hoofd Collecties en Onderzoek van Batavialand. De rest van het archief is volledig openbaar.

Beperkingen aan het gebruik

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

Aanvraaginstructie

Archiefstukken kunnen aangevraagd worden via het studiecetrum van Batavialand. Dat kan via studiecentrum@batavialand.nl of via medewerkers van de afdeling Kennis en Collecties van Batavialand.

Citeerinstructie

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste eenmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

Volledig: Erfgoedpark Batavialand te Lelystad, Collectie Louise Tellegen-Maier, inv. nr. ...

Verkort: Batavialand, Collectie Tellegen-Maier, inv. nr. ...

INLEIDING

Louise Gerda Cornelie (Wiesje) Maier werd in 1920 geboren in Bandung, in het toenmalige Nederlands-Indië. Haar vader was Victor Lucien (Torry) Maier (1892-1967), zoon van Karel August Rudolph Maier (1863-1934) en Cornelia Johanna Louisa (Corrie) Albrecht (1867-1945). Victor Maier was getrouwd met Gerridina Hendrika Louise (Gerda) Albrecht (1900-1983). Hij was werkzaam als hoofdingenieur van de Waterstaat in Purwakarta (Java).

Het huwelijk tussen V.L. Maier en Gerda Albrecht werd kort na de geboorte van Louise Maier ontbonden. V.L. Maier hertrouwde in 1929 met Hermine (Mini) Carbasius (1902-1987). Zij was eerder getrouwd met Adrianus Volkmaars (1900-1927). Tijdens de Japanse bezetting van Nederlands Indië werd V.L. Maier in een Japans interneringskamp vastgezet.

Gerda Albrecht hertrouwde met de jurist Jean Jacob de Flines (1888-1958). De Flines was destijds voorzitter van de landraad te Pamekasan. In 1938 vertrok Louise samen met haar stiefvader en moeder naar Nederland, waar de familie zich vestigde aan de J.W. Brouwerstraat in Amsterdam. De Flines was eerst rechter-commissaris bij de arrondissementsrechtbank in Alkmaar en werd later raadsheer bij het Hof van Justitie te Amsterdam.

Louise Maier volgde na haar komst naar Nederland een opleiding tot Mensendieck-therapeute. In september 1940 behaalde ze haar diploma en hield vervolgens bij haar stiefvader en moeder praktijk aan huis. Verder was ze twee dagen per week als assistente werkzaam op het Medisch Opvoedkundig Bureau in Zaandam. Later hield ze als therapeute praktijk op de Amsterdamse Keizersgracht.¹

In 1948 trouwde Louise Maier in Amsterdam met Frits Tellegen (1919-2020), die hetzelfde jaar aan de Technische Hogeschool in Delft afstudeerde als civiel ingenieur. Na zijn afstuderen trad Tellegen in dienst van achtereenvolgens Ingenieursbureau van Hasselt en De Koning (1948-1952) en de Hollandse Betonmaatschappij (1952-1957). Voor de laatste firma was hij onder andere werkzaam in Bagdad; het echtpaar Tellegen heeft daar ook enige tijd gewoond.

In 1957 kreeg Tellegen een aanstelling bij de Dienst Gemeentewerken van Zaandam. Uiteindelijk werd hij er directeur. Dit bleef hij tot 1 november 1964, toen hij in dienst trad van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders (RIJP), die tot taak had de IJsselmeerpolders in cultuur te brengen en in te richten. Tellegen was benoemd tot hoofd van de bouwkundige hoofdafdeling van de RIJP. Het echtpaar Tellegen verhuisde naar Zwolle, waar de RIJP toen was gevestigd, en later naar Lelystad. Frits Tellegen ging in januari 1983 met pensioen, maar hij en zijn echtgenote bleven in Lelystad wonen. Hier overleed Louise Tellegen-Maier in 2010.

¹ Telefonische informatie van Frits Tellegen, 17 januari 2020.

VERANTWOORDING

In 2003 en 2004 schonk mw. Tellegen-Maier een aantal objecten, kranten, knipsels, brieven en documenten aan het toenmalige Sociaal-Historisch Centrum voor Flevoland (SHCF) in Lelystad. Dit materiaal werd over verschillende collecties verdeeld. De knipsels, brieven en documenten vormen samen Collectie 859.

Collectie 859 bestaat voor een belangrijk deel uit de correspondentie die Louise Maier tijdens de Tweede Wereldoorlog voerde met familieleden (inclusief het echtpaar Volkmaars, de ouders van de eerste echtgenoot van haar stiefmoeder Mini Carbasius), vrienden en (voormalige) studiegenoten. Dit deel van Collectie 859 is niet volledig openbaar. Inzage is alleen mogelijk met toestemming van het hoofd Kennis en Collecties van Batavialand.

Verder bestaat de collectie uit krantenknipsels uit de Tweede Wereldoorlog en de naoorlogse jaren in Lelystad. Ook bevat Collectie 859 pamfletten, brochures en publicaties (of knipsels daaruit) van zowel de Duitse bezetter en daarmee collaborerende organisaties (zoals de NSB) als van hun Nederlandse tegenstanders en de Geallieerde mogendheden.

Collectie 859 bevat ook documentatie van de Binnenlandse Strijdkrachten en de illegaliteit in Amsterdam. Dit gedeelte van het archief is afkomstig van Frits Tellegen. Sinds 1937 woonde hij in Delft, waar hij aan de Technische Hogeschool studeerde. Tellegen weigerde de z.g. loyaliteitsverklaring te ondertekenen (dit op advies van de latere premier ir. Wim Schermerhorn, die destijds hoogleraar in Delft was). Hierdoor dreigde hij naar Duitsland te worden afgevoerd in het kader van de *Arbeitseinsatz*. Om uit het zicht van de Duitsers te blijven verhuisde Tellegen naar Amsterdam. Een deel van zijn tijd bracht hij door bij zijn moeder in de Euterpestraat (na de oorlog hernoemd tot Gerrit van der Veenstraat). Hij gaf bijlessen wis- en natuurkunde aan leerlingen van de HBS of het gymnasium om de kost te verdienen. Verder was Tellegen actief in het Amsterdamse verzet (later de Binnenlandse Strijdkrachten).²

Verder bestaat Collectie 859 uit enkele brieven die het echtpaar Tellegen in Lelystad ontving en uit lezingen van Frits Tellegen.

De kranten die mw. Tellegen-Maier destijds aan het SHCF heeft geschonken, zijn ondergebracht in Collectie 2271 (zie de bijbehorende plaatsingslijst).

² Telefonische informatie van Frits Tellegen, 17 januari 2020. Zie ook: F. Tellegen, *Het leven van Jetty Tellegen-Hugenholtz (1889-1984)* (uitgave in eigen beheer; 2012). Dit boekje bevindt zich in inv.nr. 76.

INVENTARIS

Correspondentie van Louise Maier

- 1 Brieven van en over Victor Lucien Maier, 1940-1944
NB: Beperkt openbaar
- 2 Brieven van de familie Volkmaars, 1941-1944
NB: Beperkt openbaar
- 3 Brieven, annonces en briefkaarten van andere familieleden van Louise Maier, 1941-1944
NB: Beperkt openbaar
- 4 Brieven en kaartjes van de Nederlandse Mensendieck Bond, 1940-1944 en z.j.
NB: Beperkt openbaar
- 5-6 Brieven, kaarten en annonces van diverse personen en instanties, 1940-1944 (2 omslagen)
5 A-J
Mie Ament (?), 1941-1942; A.H.M. Colaço Belmonte, 1940; Ellen Best en W.Ch.E.A. de Vries, 1940; M.J. Boon, z.j.; Algemeene Boekhandel C. Boonacker, z.j.; *Deutsche Zeitung in den Niederlanden*, z.j.; Familie Douwes-Van Lessen, 1942; P.C. (Lien) Ensel (?), 1942 (met foto); L.H. Ernst, 1944; Familie Van Haastert-Schagen van Zoelen, 1944; Bep Houtman, 1942; Douarière H.L.H. baron van IJsselmuiden-van Panthaleon baronesse Van Eck en mw. G. Lammerts-Van Bueren, 1942; L. baronesse van IJsselmuiden, 1942 (lege envelop); Ellen Aasberg Jacobsen, 1942; Familie Jedeloo-Stellingwerf, 1944
NB: Beperkt openbaar
- 6 K-Z
Hedwig Kassebrock, 1942; Olga Kerstens-Langerhorst, 1942; B. Klumper; N. Knapper, 1942; Medisch Opvoedkundig Bureau, Zaandam, z.j. (kaartje zonder tekst); Familie Munninks de Jong-Roem, 1942; De Nederlandsche Unie, z.j.; Atie Nijntjes en Leen Vatstra, 1944; Han Pruissen en O.K. Osinga, 1943; Rijkskolenbureau, 1942; P. en L. de Ruiten, 1944; Familie Ruitinga-De Benckendorff, 1944; Familie Spanjaard, 1942; Familie Terheyden-Baaten, 1944; Familie Ubbens-Billiger, 1942; J.M.H. Walter, 1944 (met foto); C. van West, 1942; Helga Zwillenberg, z.j.
NB: Beperkt openbaar
- 7 Brieven en kaarten aan Jean Jacob de Flines en Gerda de Flines-Albrecht, 1940-1944 en z.j.
NB: Beperkt openbaar
- 8 Brieven en kaarten waarvan de afzender onbekend is, 1940-1944 en zonder jaar
NB: Beperkt openbaar

Diverse stukken uit de Tweede Wereldoorlog

- 9 Stukken betreffende de Luchtbescherming, 1940-1941
- 10 Stukken betreffende de distributie van voedsel en textiel
- 11 Stukken betreffende de Hulporganisatie Amsterdam, 1944 en z.j.
- 12 Menu's en menukaarten
- 13 Toegangskaarten voor musea en tentoonstellingen, programma's, trein- en tramkaartjes (2 omslagen)
- 14 Sinterklaasgedichten, 1940
- 15 Foto's en ongebruikte prentbriefkaarten
- 16 Diverse stukken uit de Tweede Wereldoorlog
- 17-19 Pamfletten, knipsels en circulaire's uit de Tweede Wereldoorlog
 - 17 Stukken afkomstig van de Nederlandsche Unie
 - 18 Stukken afkomstig van de Duitse bezetter en pro-Duitse organisaties
 - 19 Stukken met een anti-Duitse strekking en stukken van de Geallieerden
- 20 Pamfletten en bulletins van het verzet, 1941-1945 en z.j.
- 21 Stukken betreffende de Binnenlandse Strijdkrachten in Amsterdam-Zuid, 1945 en z.j.
- 22 Overige brochures en tijdschriften

Krantenknipsels

23-71 Krantenknipsels 1939-1945

N.B.: digitaal beschikbaar

- 23 1939
- 24 Januari 1940
- 25 Februari 1940
- 26 Maart 1940
- 27 April 1940
- 28 Mei 1940
- 29 Juni 1940
- 30 Juli 1940
- 31 Augustus 1940
- 32 September 1940
- 33 Oktober 1940
- 34 November 1940
- 35 December 1940
- 36 Januari 1941

37	Februari 1941
38	Maart 1941
39	April 1941
40	Mei 1941
41	Juni 1941
42	Juli 1941
43	Augustus 1941
44	September 1941
45	Oktober 1941
46	November 1941
47	December 1941
48	Januari 1942
49	Februari 1942
50	Maart 1942
51	April 1942
52	Mei 1942
53	Juni 1942
54	Juli 1942
55	Augustus 1942
56	September 1942
57	Oktober 1942
58	November 1942
59	December 1942
60	Januari 1944
61	Februari 1944
62	Maart 1944
63	April 1944
64	Mei 1944
65	Juni 1944
66	Juli 1944
67	Augustus 1944
68	September 1944
69	Oktober 1944
70	1945
71	Datering onbekend

72-73 Kranten en knipsels, 1968-1997 en zonder jaar

72 1968-1970 en zonder jaar

73 1971-1997

Overige stukken

74 Ingekomen brieven, 1971-1997

75 Lezingen van Frits Tellegen, 2017-2018

76 Stukken betreffende leden van de familie Tellegen, 2012-2020³

³ De meeste van deze stukken zijn afkomstig uit een schenking van dr. M. van Hulten te Lelystad, lente 2020.